

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी
सत्रांत परीक्षा- अप्रिल-2011

अभ्यासक्रम : स्नातक पदवी अभ्यासक्रम (B.A./B.Com.)

नोंदणी नंबर : _____

पाठ्यक्रम : संस्कृत पद्य, गद्य, नाटक अने स्तोत्र (EST-01)

तारीख : 20/04/2011

समय : 11.00 to 02.00

कुल गुण 70

प्र. 1 अ) गमे ते त्रश श्लोकोनुं भाषांतर करो (9)

1. वागर्थाविव संपृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये ।
जगतः पितरौ वन्दे पार्वती परमेश्वरौ ॥
2. कुबेरगुप्तां दिशमुष्णारश्मौ गन्तुं प्रवृत्ते समयं विलङ्घ्य ।
दिग्दक्षिणा गन्धवहं मुखेनं व्यलीकनिःश्वासमिवोत्ससर्ज ॥
3. एवं जरा हन्ति च निर्विशेषं स्मृतिं च रूपं च परकर्म च ।
न चैव सवेगमुपैति लोकः प्रत्यक्षतोऽपीदशमीक्षमाणः ॥
4. व्रजन्ति ते मूढधियः पराभवं भवन्ति मायाविकृत्येन मायिनः ।
प्रविश्य हि ध्नन्ति शब्दास्तथाविद्यानसंवृताः कल्पिता दृवैषव ॥
5. तस्य स्थित्वा कथमपि पुरः कौतुकाधानहेतु-
रन्तर्बाध्ययश्चिरमनुचरो राजराजस्य दृश्यते ।
मेघालोके भवति सुखिनाऽप्यन्यथावात्तचेतः ।
कण्ठाश्लेषप्रणयिनि जने किं पुनर्दरभस्थे ॥
6. वर्णं प्रकर्षे सति कर्मिणोऽपि दुनोति निर्गन्धतया स्म चेतः ।
प्रायेण सामग्रयविद्यो गुणानां पराङ्मुखी विश्वसृजः प्रवृत्तिः ॥

प्र.1(ब) गमे ते जने पूर्वापर संबन्ध साधे समञ्जसो (6)

1. मेघालोके सुखिनोऽपि अन्यथावृत्ति चेतः भवति ।
2. एवं जरा रूपविनाशयित्रीं जानाति चैवेच्छति चैव लोकः
3. काष्ठगतस्नेहरसानुविद्धं द्रन्द्धानि भावं क्रिपया विववुः ।
4. यशसे विजित्रीपूणां योगेनानो तनुत्यजाम् ।
5. द्रेमनः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकाऽपि वा ॥

प्र.2 (अ) गमे ते त्रण श्लोकोनो अनुवाद करो (9)

1. कुसुमस्तवकस्येव दे वृत्ती मनस्विनः ।
मूर्दिर्न वा सर्वलोकष्य विशीर्येन वनेऽयया ॥

2. असितगिरिसमं स्यात् कज्जलं सिन्धुपात्रे
सुरतरुवरशाखा लेखनी पत्रमूर्वी ।
लिखति यदि गृहीत्वा शारदा सर्वकालं
तदपि तव गुणानामीश पारं न याति ॥

3. भोगा न भुक्त्वा वयमेव भुक्त्वाः
तपो न तप्तं वयमेव तप्ताः ।
कालो न मातो वयमेव पाता
स्तृष्णा न जीर्णा वयमेव जीर्णाः ॥

4. विपदो नैव विपदः संपदो नैव संपदः ।
विपद् विस्मरणं विष्णोः संपद् नारायणस्मृतिः ॥

5. पृथित्यां त्रीपि रत्नानि जलमन्नं सुभाषितम् ।
मूढैः पाषाणखण्डेषु रत्नसंज्ञा विधीयते ॥

प्र.2(ब) गमे ते भे पूर्वापर संबन्ध साधे समजावो (6)

1. सर्वस्यौषधमस्ति शास्त्रविहितं मूर्खस्य नास्ति औषधम् ।
2. चिरादुन्निदं मां सदयहृदये शादद चिस्म
3. सत्सङ्गतिः कथय किं न करोति पुस्तकम् ।
4. खलस्य साधोः विपरीतमेतत् ज्ञापय दानाय च रक्षणाम् ॥
5. सभायां शोभते नैव हंसमध्ये चको यथा ।

प्र.3 - मडाकवि दंडीनो परिचय आपी तेमनो कृतिओ विशे नोंध लभो (14)
अथवा

प्र.3 टूंकनोंध लभो (गमे तेमनो)

1. कालिदासनी कृतिओ
2. बुद्धचरितम्
3. पंचतन्त्र
4. पुनर्मधिको जीव
5. नैषधं विद्वदौषधम्
6. भवति साम्राज्यम्

प्र.4 मडाकवि माधनो परिचय आपी “शिशुपालवध” नुं मडाकाव्य तरीके मूल्यांकन करो (13)
अथवा

प्र.4 कथा साहित्यना उद्भव अने विकास विशे विस्तृत नोंध लभो

प्र.5 मडाकवि जगन्नाथनो परिचय आपी “गंगालहरी” विशे नोंध लभो (13)
अथवा

प्र.5 मडाकवि भासनो परिचय आपी “रामायण” पर आधारित तेमना नाटकोनी यर्था करो.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी
सत्रांत परीक्षा- अप्रिल-2011

अभ्यासक्रम : स्नातक पदवी अभ्यासक्रम (B.A./B.Com.)

नोंदणी नंबर : _____

पाठ्यक्रम : वैदिक साहित्य अने आर्ष महाकाव्यो (EST-02)

तारीख : 20/04/2011

समय : 03.00 to 06.00

सूचना : नीचे आपेला दस प्रश्नोमांथी प्रथम अने द्वितीय प्रश्न इरज्यात छे. कुल गुण 70
भाकीना आठमांथी कोर्षपण त्रण प्रश्नोना जवाब आपो.

प्र. 1 नीचेनामांथी कोर्षपण थार मंत्रोनो अनुवाद करो. (16)

1. ॐअग्निमीळे पुरोहितम् । यज्ञस्य देवमृत्विजम् ।
होतारमं रत्नधातमम् ॥
2. इन्द्रस्य नु वीर्याणि प्र वोच यानि चकार प्रथमानि विजानि ।
अहन्नहिमन्वपस्ततर्द प्र वक्षणा अभिनत्पर्वतानाम् ॥
3. नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः ।
न चैनं क्लेदयन्त्यापो न शोषयति अग्निः ॥
4. अहं वैश्वानरो भूत्वा प्राणिनां देहमाश्रितः ।
प्राणापानसमायुक्तः पचाम्यन्नं धीर्विधम् ॥
5. तं द्रष्ट्वा मेघसकाशं दशयोजनमायतम् ।
चकार सुरसाप्यास्यं निशोधनमायम् ॥
6. कालः पचति भूतानि कालः संहरति प्रजाः ।
निर्दहन्तं प्रजाः कालं कालः शमयते पुनः ॥
7. ततो जशासनो राजन्द्रौपधां वसनं बलात् ।
तस्य मध्ये समाक्षिप्य व्यपाक्रष्टुं प्रचक्रमे ॥
8. नाहं कामात्र संरस्मान्न द्वेषान्नार्थकारणात् ।
न हेतुवादाल्लोमाद्वा धर्मं जह्यां कथश्चन ॥

प्र. 2 नीचेनामांथी कोर्षपण थार ससंदर्भ सभणवो (12)

1. नि ते नंसे पीप्यानेव योषा मययिव कन्या शश्वचैते ।
2. पिता माता भ्रातर एनमाहुर्न जानीमो नयता बद्धमेतम् ।
3. अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने शरीरे ।
4. योगः कर्मसु कौशलम् ।

5. कालस्य बलमेतावद्धिपरितार्थदर्शनम् ।
6. नासौ धर्मो यत्र न सत्यमस्ति न तत्सत्यं यश्छलेनानुविद्धम् ।
7. यतो धर्मस्ततः कृष्णो यतः कृष्णस्ततो जयः ।
8. धर्मादर्थश्च कामश्च स किमर्थं न सेव्यते ।

- પ્ર. 3 નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો (14)
1. ઈશોપનિષદનો શાંતિપાઠ
  2. અગ્નિદેવ વિશે નોંધ લખો.
  3. સ્થિતપ્રજ્ઞનાં લક્ષણો જણાવો
  4. ગીતામાં કર્મયોગ
  5. સુંદર કાંડ શીર્ષક
  6. આદિકવિ વાલ્મીકિ- જીવન
- પ્ર.4 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંક જવાબ લખો (14)
1. ચાર વેદના નામ આપો
  2. અગ્નિનાં ત્રણ પ્રકારના નિવાસસ્થાન કે જન્મસ્થાન ક્યાં ક્યાં છે ?
  3. ગીતા ક્યા માણસને ચોર અને પાપી કહે છે?
  4. રામાયણના સાત કાંડના નામ આપો
  5. હનુમાન ક્યાં ક્યાં નામથી યાજન પાત્ર છે?
  6. મહાભારતની કથા કોણે આરંભ કરી ?
  7. જનમેજયે ક્યો યજ્ઞ આરંભ્યો હતો ? શા માટે ?
- પ્ર.5 ઉપનિષદ શીર્ષકનો અર્થ આપો. ઉપનિષદોના મુખ્ય વિષયોની ચર્ચા કરો. (14)
- પ્ર.6 રામાયણના સાત કાંડનો પરિચય આપો. (14)
- પ્ર.7 મહાભારતની સર્વગ્રાહિતા વિગતે સમજાવો. (14)
- પ્ર.8 વિશ્વામિત્ર-નદી સંવાદસૂક્તાનું રસદર્શન કરો. (14)
- પ્ર.9 ઋગ્વેદ સંહિતાનો પરિચય આપો. (14)
- પ્ર.10 જય ભારત અને મહાભારત પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (14)

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા- એપ્રિલ-2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : વિક્રમોર્વશીયમ અને મહાકાવ્ય (EST-03)

તારીખ : 25/04/2011

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : પ્ર.1 અને પ્ર.2 ફરજિયાત છે બાકીનામાંથી ત્રણ લખો કુલ ગુણ 70

પ્ર. 1 નીચે આપેલા પદ્ય ખંડોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો. (14)

1. वेदान्तेषु यमाहुरेकपुरुषं व्याप्य स्थितं रोदसी
यस्मिन्नीश्वर इत्यनन्यविषयः शब्दो यथार्थाक्षरः ।
अन्तर्यश्च मुमुक्षुभिर्नियमितप्राणादि भिर्मृग्यते
स स्थाणुः स्थिरभक्तियोगसुलभो निःश्रेयसायास्तु वः ॥
2. शय्या नावनता तथास्तृतसमा न व्याकुलप्रच्छदा
न किल्लं हि शिरोपधानममलं शीर्षाभिधातौरक
रोगे दृष्टिविलोभनं जनयितुं शोभा न काचिन कृता
प्राणी प्राप्य रुजा पुनर्न शयनं शीघ्रं स्वर्गमुञ्चति ॥
3. प्रत्यङ्गहीनान्विफलेन्द्रियाश्च जीर्णातिरापीते कृपणांश्च भिक्षून् ।
ततः समुत्सार्य परेण साम्ना शोभा परां राजपथस्य चक्रुं ॥
ततः कृते श्रीमति राजमार्गे श्रीमान्विनीतानुचरः कुमारः ।
प्रासादपृष्ठादवतीर्य काले कृतभयनुजो नृपमभ्यगच्छत् ॥
4. अद्यापि तां निधुन्ते नधुपानरक्तां
लीलाधरां कृष्णानां चापलायताश्रीम् ।
काश्मीरपङ्कमुग्धनाभिकृताङ्गरागां
कर्पूर रत्न परिपूर्णमुखीं स्मरामि ॥

પ્રશ્ન-2 શિવના વિધાનો સસંદર્ભ સમજાવો(કોઈપણ ચાર) (14)

1. उपकृतं खलु दानवैः ।
2. अनुस्तेकः खलु विक्रमालंकारः ।
3. अहो! अकरुणाः खल्वीश्वरा मे ।
4. हस्तेन स्त्रस्तकोणेन कृतमाकाशवादितम् ।
5. बहिः प्रयाणाय चकार बुद्धिमन्तगृहि नाग इवावरुध्दः।
6. स्त्रीणां विरेजुर्मुखपङ्कजानि सक्तानि हर्म्येष्विव पङ्कजानि ।
7. स्वर्गापवर्गनरराजसुखं त्यजामि ।
8. तां जीवनौषधिमिव प्रमदां स्मरामि ।

- પ્ર.3 કવિ કાલિદાસની કૃતિઓ વિસ્તૃત રીતે ચર્ચો. (14)
- પ્ર.4 નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (14)
(1) એકાવલી પ્રસંગ (2) ઉર્વશી (4) કાલિદાસની પ્રણયભાવના
- પ્ર.5 'બુદ્ધચરિત' – સર્ગ -4 નું રસદર્શન કરો. (14)
- પ્ર.6 કવિ ભાસના નાટકોનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો. (14)
- પ્ર.7 સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ ની આધારસામગ્રી આપી કવિએ કરેલા ફેરફારો ચર્ચો. (14)
- પ્ર.8 કુમારના દર્શન માટે એકત્રિત થયેલી સ્ત્રીઓનું વર્ણન કરો. (14)
- પ્ર.9 મુક્તકનું સાહિત્ય સ્વરૂપ ચર્ચો ચૌરપગ્યાશિકાનું મૂલ્યાંકન કરો (14)
- પ્ર.10 નીચેના શબ્દો પર વિવરણાત્મક નોંધ લખો. (14)

1. મહેન્દ્ર:
2. ગન્ધર્વરાજ:
3. જરાં
4. સંવેગોત્પત્તિ:
5. વસન્તક:
6. નાટકમ્
7. મુક્તકમ્

www.StudyGuideIndia.com

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા- એપ્રિલ-2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : અલંકાર સાહિત્ય (EST-04)

તારીખ : 25/04/2011

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : પ્ર.5 અને પ્ર.6 ફરજિયાત છે બાકીના ગમે તે ત્રણ લખો

કુલ ગુણ 70

પ્ર. 1 “કાવ્યપ્રકાશ” ના લેખક એક છે કે અનેક એ વિષય પર વિસ્તૃત નોંધ લખો (14)

પ્ર.2 આચાર્ય હેમચન્દ્રની કૃતિઓનો પરિચય આપી કાવ્યાનુશાસન વિશે વિગતે વર્ણવો કરો. (14)

પ્ર.3 ભરત મુનિના રસ સિદ્ધાંત વિશે ચર્ચા કરી તેના સમર્થક આચાર્યોના નામ જણાવો. (14)

પ્ર.4 આચાર્ય ધનંજયનો પરિચય આપી “દશરૂપક” ની કથાવસ્તુ વિશે નોંધ લખો (14)

પ્ર.5 નીચેની કારિકાઓ સમજાવો (ગમે તે ત્રણ) (14)

1. પ્રાસજ્ઞિકં પરાર્થસ્ય સ્વાર્થો યસ્ય પ્રસજ્ઞતઃ
સાનુબન્ધં પતાકારવ્યં પ્રકરી ચ પ્રદેશભાક્
2. ઉપાયાપાયશઙ્ક્યાં પ્રાપ્ત્યાશા પ્રાપ્તિસમ્ભવઃ ।
અપાયાભાવતઃ પ્રાપ્તિનિર્ધિતાપ્તિઃ સુનિશ્ચિતા ॥
3. વિરોધશમનં શક્તિસ્તર્જનોદ્વેજે ઘૃતિ : ।
ગુરુકીર્તનં પ્રસજ્ઞાશ્છલનં વ્યવમાનનમ્ ॥
4. અર્થોપક્ષેપકૈઃ સુચ્યં શ્રીભિઃ પ્રતિપાદયેત્ ।
વિષ્કમ્ભચૂલિકાશ્ચ્યાવતાર પ્રવેશકૈઃ ॥
5. સર્વેષાં મિત્રસ્યૈવ શ્રાવ્યમશ્રાવ્યમેવ ચ ।
સર્વશ્રાવ્યં પ્રકાશં સ્યાદશ્રાવ્યં સ્વગંત મતમ્ ॥
6. વસ્તુ નેતા રસસ્તેષાં ભેદકઃ વસ્તુ ચ દ્વિધા ।
તયાધિકારિકં મુખ્યમજ્ઞં પ્રાસજ્ઞિક વિદુઃ ॥

પ્ર.6 સંદર્ભ આપી સમજાવો (ગમે ત્રણ) (14)

1. એતદ્ વિલક્ષણા તુ કવિવાઙ્નિર્મિતિઃ ।
2. શક્તિઃ કવિત્વબીજરુપઃ સંસ્કારવિશેષઃ યાં વિના કાવ્યં
ન પ્રસરેત્ પ્રસૃતં વા ઉપદૃસનીયં સ્યાત્ ।

3. अत्र तदन्तिकमेव रन्तुं गतासीति प्राधान्येनाधमपदेन व्यज्यते ।
4. शब्दचित्रं वाच्याचित्रं अत्यङ्ग्यं त्ववरं स्मृतम् ।
5. त्रयः समुदिता न व्यस्ताः काव्यस्य उद्धेव निर्माणे समुह्वासे च हेतुर्नतु हेतवः ।
6. अर्थ प्रकृतयः पञ्च ता हताः परिकीर्तिताः ।

प्र.7 नीयेना अलंकारोनी व्याख्या आपी उदाहरण साथे समजावो. (14)

1. सहोक्ति अलंकार	2. टीपक अलंकार
4. अतिशयोक्ति अलंकार	4. निदर्शना
5. उत्प्रेक्षा अलंकार	6. यमक अलंकार

प्र.8 नीयेना अलंकारोमां साम्य अने वैषम्य लेट समजावो (असे त्रण) (14)

1. उपमा - उत्प्रेक्षा
2. श्लेष - विरोध
4. श्लेष - समासोक्तिः
4. अप्रस्तुतप्रशंसा - समासोक्तिः
5. रूपक - अतिशयोक्ति
6. पर्यायोत्थि - अप्रस्तुतप्रशंसा

www.StudyGuideIndia.com

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी
सत्रांत परीक्षा- अप्रिल-2011

अभ्यासक्रम : स्नातक पदवी अभ्यासक्रम (B.A./B.Com.)

नोंदणी नंबर :

पाठ्यक्रम : व्यावहारिक व्याकरण (EST-05)

तारीख : 26/04/2011

समय : 11.00 to 02.00

सूचना : प्र.1 अने प्र.2 इरजियात छे बाकीना यार प्रश्नोना जवाब आपो. कुल गुण 70

प्र. 1 नीयेनामांथी गमे त्रश श्लोकोनो अनुवाद करो. (12)

1. कृते वज्रमुखेन नाम कृमिणा दैवान्ममोस्त्रये
निद्राच्छेदभयादसह्यत गुरोर्धैर्यतिदा वेदना ।
उत्थाय क्षतजाप्लुतः स सहसा रोषानलोदीपितो
बुद्ध्वा मां च शशाप कालविफलान्यस्त्राणि ते सन्त्विति ॥
2. रवितुरगसमानं साधनं राजलक्ष्म्याः
सकलनृपतिमान्यं मान्यकाम्बोजजातम् ।
सुगुणमनिलवेगं युद्धद्रष्टापदानं
सपदि बहुसहस्रं वाजिनां ते ददामि ॥
3. शिक्षा क्षयं गच्छति कालपर्ययात्
सुबद्धमूला निपतन्ति पादपाः ।
जलं जलस्थानगतं च शुष्यति
हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति ॥
4. वृक्षाग्रवासी न च पक्षिजातिस्तु न च शय्या न च राजयोगी ।
सुवर्णकायो न च हेमधातुः पसश्च नामना न च राजपुत्रः ॥
5. अपदो दूरगामी च साक्षर्यो न च पण्डितः ।
अमुखः स्फुटवत्का च न जानाति स पण्डितः ॥
6. केशवं पतितं दृष्ट्वा झ्रोणो हर्षमुपागतः ।
रुदन्ति कौरवः सर्वे हा केशव हा केशव ॥

प्र.2 नीयेनामांथी गमे ते भे नो अनुवाद करो (10)

1. अस्ति गौतमस्य महर्षेस्तपोवने महातो । नाम मुनिः । तत्र तेन
काकमुखात्परिभ्रष्टः मूषकशावकः द्रष्ट । ततः स्वाभावदयात्मना तेन मुनिना
नीवारकणैः स संवर्धितः । ततो एकदा कोऽपि बिडालास्तं मूषिकं
खादितुमुपधावति स्म । तदवलोक्य मूषिकस्तस्य मुनेः कोडे विवेश । ततो
मूषिकस्य बिडालादभयं द्रष्ट्वा तं निर्भयं कर्तुमचिन्तयन्मुनिः । मूनिनोक्तं
मूषिक, त्वं बिडालो भवं इति । ततः मूषिको मार्जारोऽभवत् । ततः स
बिडालः कुक्कुरं द्रष्ट्वा पलायते स्म । ततो मुनिनोक्तं कुक्कुराद्बिभ्रेशि ।
त्वमेव कुक्कुरो भव । स च कुक्कुरो व्याधाद् बिभेति । तस्मातेन मुनिना
कुक्कुरो व्याघ्रः कृतः ।

2. अहमेकदा दक्षिणारण्ये चरन्नपश्यम् । एको वृद्धव्याघ्रः स्नातः कुशहस्तः सरस्तीरे ब्रूते । भोभो पान्थाः । इदं सुवर्णकङ्कणं गृह्यताम् । ततो लोभाकृष्टेन केनचित् पान्थेना ऽऽलोचितम् । भाग्येनेतत् संभवति किंत्वीस्मन्नात्मसंदेहे प्रवृत्तिर्न विधेया । यतो जातेऽपि समीहितलाभेऽनिष्टाच्छुभा गतिर्न जायते किन्तु सर्वत्रार्थोपाजने प्रवृत्ति सदेह एव । उक्तं च संशयमनारुह्य नो भद्राणि न पश्यति । तन्निरुपियापि तावत् । प्रकाशं ब्रूते । कुत्र तव कंकणम् । व्याधःहस्तं प्रसार्य दर्शयति । कथं मारात्मके त्वयि विश्वासः ।

3. विदूषकः : भो । शून्यं खल्विदं प्रमदवनम् । प्रष्टव्यं किञ्चिदस्ति । पृच्छामि भवन्तम् ।

राजा : : छन्दतः ।

विदूषकः : का भवतः प्रिया तदानीं तत्र भवती वासवदत्ता इदानीं पद्मावती वा ।

राजा : : किमिदानीं भवान् बहुमान संकटे मां नृस्यति ।

पद्मावती : हला, याद्रशे संकटे निक्षिप्तः आर्यपुत्रः ।

वासवदत्ता : (आत्मगतम्) अहं च मन्दभागिनी ।

विदूषकः : स्वैरं स्वैरं भणतु भवान् । एकस्मिन् अपरा असंनिहता ।

राजा : वयस्य । न खलु ब्रूयाम । यदास्तु मुखरः ।

पद्मावती : एतावता भणितमार्यपुत्रेण ।

विदूषकः : भोः । सत्येन शपामि । कस्यापि नाख्यास्यामि । एषा सन्दष्टा मे जिह्वया

4. देवदूतः भो कर्ण । कवचकुण्डलमहणाज्जनितपश्रतापेन पुन्दरेणानुगृहितोऽसि । पाण्डवेष्येकपुरुष वधार्थमधीक्षन् विमला नाम शक्तिरियं प्रतिगृह्यताम् ।

कर्णः धिग्, दत्स्व म प्रतिगृह्णामि ।

देवदूतः ननु कवचाण्यचनाद् गृह्यताम् ।

कर्णः ब्राह्मणवधनमिति । न मयातिकान्तपूर्वम् । कदा लभेय ।

देवदूतः यदा स्मरति तदा लभस्व ।

कर्णः बाढम् । अनुगृहीतोस्मि । प्रतिनिर्वृतां भवान् ।

देवदूतः बाढम् । निष्कान्तः ।

कर्णः शल्यराज । यावद्रथमारोहावः ।

शल्यः बाढम् । रथारोहणं नाटयतः ।

प्र.3 सतम अने कन्तुम भाषाओनी त्पेटक लाक्षशिक्षताओ सोटाडरएण समज्जवो. (12)

प्र.4 संस्कृत अने त्पारोपीय भाषाओना ध्वनिसाम्य अने पट्टरथना साम्य पर नोंध लभो. (12)

प्र.5 कर्णत्पार अेकांकीनो समीक्षात्मक परिथय आपो. (12)

प्र.6 नीयेनामांथी गमे ते षे पर टूंकनोंध लभो. (12)

1. स्वर ध्वनिओ
2. प्रशिष्ट संस्कृत भाषा
3. कर्त्तरि, कर्मणि अने त्पावे प्रयोग
4. पंचमी वित्पक्ति

- પ્ર.7 નીચેના વાક્યોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો. (12)
1. માલા રમેશની બહેન છે.
  2. સરસ્વતી દેવીને હું નમન કરું છું.
  3. ભારત મારો દેશ છે.
  4. લવ અને કુશ કોના પુત્રો છે
  5. પર્વત ઉપર મોર નાચે છે.
  6. દુર્જન લોકો બીજાના ધનને ચોરે છે.
  7. અમે બે ખાઈએ છીએ.
- પ્ર.8 અવ્યયીભાવ સમાસ સોદાહણ સમજાવો. (12)
- પ્ર.9 સૂચવ્યા પ્રમાણે કરો (12)
1. સંધિ કરો (ગમે તે બે)

(1) इति + आदि,	(2) मम + एव	(3) शिवः + अहम्
(4) कः + चित्	(5) दिक् + नागः	(6) शिष्य + छाया
  2. સંધિ છોડો (ગમે તે બે)

(1) सप्तर्षि	(2) सदैव	(3) इत्यादि
(4) परीक्षा	(5) षडाननः	(6) नीरवः
  3. સમાસોનો વિગ્રહ કરી નામ આપો (ગમે તે બે)

(1) पितरौ	(2) अनुरूपम्	(3) राजपुरुषः
(4) असत्यम्	(5) कुम्भकारः	(6) पीताम्बरः
  4. રૂપો ઓળખાવો (ગમે તે બે)

(1) लिखतः	(2) भाषन्ते	(3) अगच्छत्
(4) भवन्तु	(5) कृषिषि	(6) दास्यते
  5. રૂપો ઓળખાવો (ગમે તે બે)

(1) कस्मात्	(2) आजसु	(3) देवेन
(4) बालायै	(5) हरीणाम	(6) मधुनि
  6. અધોરેખાંકિત પાઠોની વિભક્તિ ઓળખાવો (ગમે તે બે)
    1. त्वं कृत्वा तिष्ठसि ।
    2. बालानां मोदकैः मोदन्ते
    3. यथा भायते सः अवश्यं म्रियते ।
    4. वयं नगरे वसामः
    5. उधनि पृष्पाणि वर्तन्ते ।
    6. महेशः पादेन खञ्जः अस्ति ।
- પ્ર.10 નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિષય પર 10 -10 વાક્યો સંસ્કૃતમાં લખો (12)
1. राष्ट्रभाषा संस्कृतम्
  2. नारी तु नारायणी
  3. पर्यावरण
  4. दूरदर्शनस्य लाभालाभ
  5. गुर्जरराज्यम्
  6. मातृदेवो भव

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ओपन युनिवर्सिटी
सत्रांत परीक्षा- अप्रिल-2011

अभ्यासक्रम : स्नातक पदवी अभ्यासक्रम (B.A./B.Com.)

नोंधणी नंबर : _____

पाठ्यक्रम : दर्शनशास्त्र (EST-06)

तारीख : 26/04/2011

समय : 03.00 to 06.00

सूचना : प्र.1अने प्र.2 इरजियात छे बाकीना मांथी त्रश लभो. कुल गुण 70

प्र. 1 नीचे आपेला पद्य-गद्य ङंडोनो गुजरातीमां अनुवाद करो. (14)

1. रङ्गस्य दर्शयित्वा निवर्तते नर्तकी यथा नृत्यात् ।
पुरुषस्य यथाऽऽत्मानं प्रकाशय विनिवर्तते प्रकृतिः ॥
तस्मान्न बध्यते नापि मुच्यते नापि संसरति कश्चित् ।
संसरति बध्यते मुच्यते च नानाश्रया प्रकृतिः ॥
2. पूर्ववदितिति - यत्र कारणेन कार्यमनुमीयते, यथा- मेवमेवत्या 'भविष्यति वृष्टिः' इति । शेषवत् तत्-यत्र कार्येण कारणमनुमीयते, पूर्वोदकापरतमुदकं नथाः पूर्णत्वं शीघ्रत्वं च दृष्ट्वा स्रोतसोऽनुमीयते -'भूता वृष्टिः' इति । सामान्यतोदृष्टम्- व्रज्यापूर्वमन्यत्र दृष्टस्यान्यत्र दर्शनमिति तथा चाऽऽदित्यस्य, नसात्स्य-प्रत्यक्षा- प्यादित्यस्य प्रज्येति ।
3. युष्मदस्य प्रत्ययगोचरयोर्विषयविषयविजोस्तमे, प्रकाशवद्विरुद्ध स्वभावयोरितरेतरभावानुपपत्तौ सिद्धायां तद्धर्माणामपि सुतरामितरेतरभावानुपपत्तिः, इत्यतोऽस्मत्प्रत्ययगोचर विषयिणि चिदात्मके युष्मत्प्रत्ययगोचरस्य विषयस्य तद्धर्माणां चाध्यासः, तद्विपर्ययेण विषयिणस्तद्धर्माणां च विषययोः आसौ मिथ्येति भवितुं युक्तम् ।
4. दुःखं संसारिणः स्कन्धस्यैव पञ्च प्रकीर्तिताः ।
विज्ञान वेदना संज्ञा संस्कारो रूपमेव च ॥
नत्थि रागसमो अग्निर् नत्थि दोससमो थली ।
नत्थि स्कन्धसमो दुःखा नत्थि सन्तिपरं सुखम् ॥

प्र.2 नीचेना विधानो असंढर्भ सभज्ञवो (गभे ते थार) (14)

1. षोडशफल्गु विकारो न प्रकृतिर्न विकृतिः पुरुषः ।
2. तस्य वाचकः प्रणवः ।
3. आप्तवाक्यं शब्दः ।
4. पदानां अविलम्बने उच्चारणं सन्निधिः ।
5. अहमिदं । ममेदमिति नैसर्गिकोऽयं लोकव्यवहारः ।
6. विज्ञानमानन्दं ब्रह्म रातिर्दातुः परायणम् ।
7. भस्मीभूतस्य देहस्य पुनरागमनं कुतः ।
8. कर्मबीजे तथा दग्धे न रोहति भावङ्कुरेः ।

- પ્ર.૩ દર્શન શબ્દનો અર્થ આપી આસ્તિક તથા નાસ્તિક દર્શનોનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો. (14)
- પ્ર.૪ નીચેનામાંથી બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (14)
1) યોગના આઠ અંગો 2) મહર્ષિ પતંજલિ (4) પ્રકૃતિ
- પ્ર.૫ ન્યાય પરંપર અને તેનું સાહિત્ય વિસ્તારથી સમજાવો. (14)
- પ્ર.૬ હેત્વાભાસ એટલે શું ? તેના પ્રકારો વિસ્તૃત રીતે સમજાવો. (14)
- પ્ર.૭ પૂર્વભીમાંસાના પ્રમાણવિચારને આલેખો. (14)
- પ્ર.૮ અદ્વૈત વેદાન્ત તત્ત્વચિંતનના મુખ્ય સિદ્ધાંતો જણાવો. (14)
- પ્ર.૯ બૌદ્ધ દર્શનના મુખ્ય સિદ્ધાંતો વિસ્તારથી સમજાવો. (14)
- પ્ર.૧૦ નીચેના શબ્દો ઉપર વિવરણાત્મક નોંધ લખો. (14)

1. અવિદ્યા
2. કૈવલ્ય:
3. સમાધિ:
4. સત્કાર્યવાદ:
5. પ્રમિતિ
6. વિશિષ્ટાદ્વૈત
7. વૈભાષિક:

www.StudyGuideIndia.com